

Nøytralitet er taushet

Maria Bonita Igland
mariaiglandbonita@hotmail.com

Magnus Hole Fjetland Fjetland

Fanny Brandvol Hohle Hohle

Helsepersonell har et etisk ansvar for å aktivt forholde seg til menneskerettighetene.

Maria Bonita Igland, Magnus Hole Fjetland og Fanny Brandvol Hohle (Foto: Privat)

Mens de enorme lidelsene i Gaza fortsetter, og folkemord-høringene mot Israel er påbegynt i Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ), har Abraham et al. (2024) skrevet et motsvar til vårt innlegg (Igland et al., 2024). Vi har allerede argumentert for vårt syn på psykologstandens ansvar i møte med menneskerettighetsbrudd, et perspektiv som også uttrykkes i et innlegg av Sarwar et al. (2024) og isvaret fra Psykologforeningens president (Skard, 2024). Vi vil besvare fire punkter.

Vis til pålitelige kilder

Abraham et al. mener vi fremsetter påstander og påberoper oss absolutt kunnskap om realitetene i krigen. Dette er ikke riktig forstått. Vi viser til dokumentasjon og uttalelser hentet fra blant andre FN og Amnesty International. Det bør være et minstekrav at vi forholder oss til pålitelige kilder, noe vi mener Abraham et al. unnlater å gjøre. Å vise til at det alltid finnes flere sider av en sak, uten at dette underbygges videre, blir et retorisk grep uten særlig overbevisningskraft.

Kritikk er ikke å forsvare terror

Vi kritiserte artikkelforfatterne for å unnlate å nevne konteksten til krigen, som blant annet dreier seg om Israels folkerettsstridige okkupasjon og årelange overgrep mot den palestinske sivilbefolkningen. I tilsvaret hevder forfatterne at vi bidrar til offerklandring og til å rettferdiggjøre grusomhetene begått 7. oktober.

Dette er en tendensiøs og uredelig lesning av vår tekst. Å påpeke historiske fakta og internasjonalt omforent kritikk av Israel er ikke å rettferdiggjøre terror. Det avskyelige angrepet 7. oktober var et klart menneskerettighetsbrudd, og vi fordømmer naturligvis dette og alle drap på sivile – en posisjon som ikke står i strid med kritikk av Israels okkupasjon og krigføring.

Israel-kritikk er ikke antisemittisme

Abraham et al. uttrykker bekymring for økende antisemittisme, og undrer seg «[...] om forfatternes bruk av egen stemme sender feil signaler – særlig til den jødiske del av befolkningen».

Det er vanskelig å ikke lese dette som en antydning om antisemittisme, en alvorlig og urovekkende hentydning. Kritikk av staten Israel er ikke kritikk av jøder. Det finnes mange med jødisk bakgrunn som også fordømmer Israels okkupasjon og krigføring. Vi deler utvilsomt bekymringen for økt antisemittisme nasjonalt og internasjonalt, men avviser premisset om at fordømmelse av Israels handlinger impliserer jødehat.

Politisk aktivisme og nøytralitet

Forfatterne uttrykker bekymring for det de mener fremstår som politisk aktivisme. Den såkalte «nøytrale» tilnærmingen som etterspørres, er etter vårt syn taushet i møte med alvorlige menneskerettighetsbrudd og en humanitær katastrofe. Krigen har også enorme konsekvenser for sivilbefolkningens psykiske helse, og vi slutter oss til Sarwar et al. (2024) når de skriver at: «En psykologpraksis som stiller seg apolitisk til pågående masse mord, er en hån mot alle pasienter med krigsrelaterte traumer og andre traumatiserte mennesker.» Dersom politisk aktivisme er å aktivt forholde seg til menneskerettigheter og internasjonale konvensjoner, er dette fullt i tråd med både Psykologforeningens prinsipprogram og det etiske ansvaret vi mener hviler hos det enkelte helsepersonell.

Referanser

- Abraham, S., Olsson, H., Strætkvern, H. B., Mohn, C., Jakubowicz, M., Philipson, P., Hawke, A., Sortebogen, W., Benyaron, Y. S., Ødegaard, C. S. & Sharoni, I. (2024, 11. januar). Politisk aktivisme uten troverdighet. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/politisk-aktivisme-uten-troverdighet-0>
- Iglund, M. B., Fjetland, M. H. & Hohle, F. B. (2024, 2. januar). Krigen i Gaza og psykologstandens ansvar. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/krigen-i-gaza-og-psykologstandens-ansvar>
- Norsk psykologforening. (u.å.). *Prinsipprogram*. <https://www.psykologforeningen.no/foreningen/organisasjonen/vedtekter-og-retningslinjer/prinsipprogram>

NRK (2024, 11. januar). Høring i domstolen i Haag om Israel begår folkemord i Gaza. *NRK.no*.
<https://www.nrk.no/nyheter/horing-i-domstolen-i-haag-om-israel-begar-folkemord-i-gaza-1.16711201>

Sarwar, S., El-Safadi, H. L., Øien, C. C., Van Gilst, K., Guttormsen, E. W., Holm, L. L., Evang, K. E. & Hjermann, R. (2024, 11. januar). Psykologenes ansvar i møte med urett. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/psykologenes-ansvar-i-mote-med-urett>

Skard, H. (2024, 16. januar). Vårt ansvar som helsepersonell. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/vart-ansvar-som-helsepersonell>